

**NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
KÖZGYŰLÉSÉNEK ELNÖKE**

3. sz. napirendi pont

33-9/2013.ikt.sz.

Az előterjesztés törvényes:

dr. Barta László

TÁJÉKOZTATÓ

Nógrád Megye Területfejlesztési Konceptiója készítéséről

Készült: a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2013. március 21-ei ülésére
Előkészítette: Fiserné Kosik Mónika

Tisztelt Közgyűlés!

A 2014-2020-as fejlesztési ciklusra való tervezési felkészülés jegyében a testület a 2012. novemberi ülésén tárgyalta utoljára a Nógrád Megye Területfejlesztési Konceptiójáról szóló előterjesztést. Az azóta eltelt időszakról, a nemzeti tervezés aktualitásairól, a megyei tervezési munka folyamatáról, a megtett intézkedésekről ezúton adok számot.

I.

A Kormány a 2014-2020-as fejlesztési ciklusra való tervezési és programozási döntései sorában, az 1449/2012. (X. 16.) valamint az 1600/2012. (XII. 17.) Korm. határozatokban az intézményi felkészülés háttérét biztosította. A Kormány ezen döntéseivel – többek között – megteremtette a Partnerségi Megállapodás és az Operatív Programok készítésének koordinációját, melyet a nemzeti fejlesztési miniszter az érintett szakpolitikai irányító és tervező minisztériumokkal közösen végez. A nagyprojektek koordinációját és nevesítését a nemzeti fejlesztési miniszter az érintett minisztériumokkal együtt látja el. A területi felkészülés keretében a Széchenyi Programiroda szakmai támogatásáról döntött, amely feladatkörébe utalta a 2014-2020 közötti időszakban a határon átnyúló uniós fejlesztések menedzselését, a területi alapú tervezés koordinációját. Ennek forrásbiztosításáról a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium gondoskodik. Hangsúlyozta a megyék kiemelt szerepét abból a célból, hogy a területfejlesztési források felhasználásának tervezésében kapjanak meghatározó szerepet, biztosítva az ágazati és területi operatív programok megfelelő összhangját és egymástól való egyértelmű elhatárolását.

A Kormány az 1046/2013. (II. 5.) Korm. határozatában foglaltak alapján nevesítette a területfejlesztési, területi tervezési és szakmai koordinációs rendszer kialakítása projektet kiemelt projektként, továbbá meghatározta a támogatási keretösszeget. Eszerint az Államreform Operatív Program keretében a konvergencia régiókban lévő megyei önkormányzatok számára 0,9 Mrd Ft támogatást irányoztak elő. Várhatóan ezen forrásból nyílik lehetőség a megyei önkormányzatok részére a hosszú távú céljaikat tartalmazó területfejlesztési koncepció és az ezek megvalósítását célzó fejlesztési stratégia és program kidolgozásának finanszírozására.

A Kormány a 27/2013. (II. 12.) Korm. rendelete alapján meghatározta a szabad vállalkozási zónák listáját. Ennek értelmében az ország gazdasági, társadalmi leszakadással leginkább érintett, leghátrányosabb 47 térségére vonatkozik a kedvezmény, amely 903 települést érint.

Nógrád megyében három szabad vállalkozási övezet került kijelölésre, így a bátonyterenyei, a salgótarjáni és a szécsényi térségbe beruházást tervezők élhetnek majd a kedvezményekkel. Ez Nógrádban 51 települést érint, a megye lakosságának mintegy 60 %-át foglalja magába.

A Nemzetgazdasági Minisztérium 2012. december 17-én társadalmi egyeztetésre bocsátotta az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót (a továbbiakban: OFTK). A Konceptió az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg és kijelöli a 2014-2020-as fejlesztési időszak nemzeti, szakpolitikai súlypontjait. A társadalmi egyeztetésre bocsátott dokumentumot megalapozó anyagokhoz az Önkormányzati Hivatal két alkalommal fogalmazott meg véleményeket, észrevételeket, javaslatokat, eljuttatva azt az érintett szaktárcák részére. A Nemzetgazdasági Minisztérium 2013 januárjában értesített arról, hogy az OFTK társadalmi egyeztetésének határidejét 2013. február 20-ig meghosszabbította. Arra vonatkozóan azonban nem kaptunk tájékoztatást, hogy a határidő módosítás érinti-e a megyei koncepciók készítésének határidejét.

II.

2012. november 14-én és 15-én a megye városi és települési önkormányzatai, kistérségei, LEADER helyi akciócsoportjai, nonprofit szervezetei, vállalkozásai, kamarái és a gazdasági élet meghatározó szereplői részvételével három területfejlesztési konzultációs fórumon került sor a helyzetelemzés értékelésére és következő fázisként a jövőbeli fejlesztési célkitűzések meghatározására. Ezen megbeszéléseken hasznos észrevételeket, javaslatokat fogalmaztak meg a résztvevők egyrészt a munkaanyag véglegesítéséhez, másrészt a célrendszer kidolgozásához.

A közgyűlés a 81/2012. (XI. 22.) Kgy. határozata 2. pontjában foglaltak alapján kinyilvánította, hogy a koncepció addig elkészült helyzetfeltáró munkaanyaga a további tervezés alapjául szolgálhat. A szaktárcák, a NORDA Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. (a továbbiakban: NORDA), a közgyűlés Területfejlesztési Bizottsága, valamint a határozat 3. pontjában jóváhagyásra került Partnerségi Tervben foglaltak részéről beérkezett észrevételek, javaslatok – szakmai megalapozásának áttekintését követően – dokumentumon történő teljeskörű átvezetése folyamatban van.

2012. november 29-én területfejlesztési konferencia szervezésére került sor a Megyeházán, ahol minisztériumi és megyei területfejlesztési szakemberek előadásában területi tervezésről,

gazdaságfejlesztési elképzelésekről, helyi közösségi kezdeményezésekre alapozott fejlesztésekről, megyei megvalósított programokról számoltak be a meghívottak.

A koncepció javaslattevő fázisának kidolgozása, a tervezési munka folytatása céljából az EU 11 tematikus célkitűzéseit figyelembe véve munkacsoportok létrehozására került sor. Az érintett szakemberek kiválasztása és felkérése 2013. januárjában megtörtént, akik az idei év elején megkezdtek az aktív munkát. A munkacsoportok feladatainak és vezetőinek „bemutatását” az előterjesztés 1. számú melléklete tartalmazza.

A **Foglalkoztatás, gazdaságfejlesztés munkacsoport** tevékenysége talán a „legfontosabb” és legszélesebb körű tervezési prioritást fedi le. Megyei szinten is érvényesülnie kell annak a célnak, hogy a források mintegy 60%-át a gazdaság fejlesztésére szükséges fordítani. A munkacsoport tagjai apró részletekben módosították a javaslattevő anyagba bekerült célját. Döntés született arról, hogy bizonyos kiemelt ágazati programok – egészségipar, üvegipar – kidolgozásához alakuljanak részterületi munkacsoportok. Ezek szervezése – a szakmai érintettek bevonásával – folyamatban van. Az innováció területén sok az érdekeltek között a párhuzam, számukra további egyeztetések összehívása szükséges. Ezzel érdemes megvárni a regionális innovációs stratégia megújítását, mely március hónapban lezárul. A **Humán erőforrás fejlesztés munkacsoport** az elmúlt időszakban a helyzetfeltáró és javaslattevő fázis munkaanyagainak megismerését követően elkezdte a szakterületét érintő programok kidolgozását. A **Fenntartható fejlődés munkacsoport** értékelte és javította a helyzetértékelés szakirányba tartozó fejezeteit és az azokhoz kapcsolódó mellékleteket, véleményezte a javaslattevő fázis dokumentumait és megkezdte a stratégiaalkotás, programozás munkaanyagának összeállítását. Az **Infrastruktúra munkacsoport** tagjai közreműködésével a Nemzeti Közlekedési Stratégia megyei fejezetének egyeztetéséhez elkészült a közlekedésfejlesztési javaslatok legfontosabb listája, rövid ismertetése. Áttekintésre került a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Nógrád Megyei Igazgatósága által összeállított legsürgősebb beavatkozásokat és felújításokat tartalmazó lista és térkép. A csoport tagjai közül többen bekapcsolódtak az Országos Területrendezési Tervről szóló törvénymódosítási javaslat véleményezési munkájába. A **Vidékfejlesztés munkacsoport** szintén több alkalommal ülésezett már. Munkájuk középpontjában a helyi gazdaságokat, az élelmiszertermelést és a feldolgozást helyezték, mely kérdések alapot adhatnak Nógrád megye agrárterületeit érintően is a következő ciklus programjaihoz. A munkacsoport különös hangsúllyal foglalkozik a környezetvédelem, a környezetgazdaság, a megújuló energiaforrások kérdéseivel is. A konkrét majdan kidolgozandó programok szempontjából „vizsgálják” a kis területeken termesztethető illóolajos és fűszernövények

„elterjeszthetőségének”, valamint az erdei termékek gyűjtésének és feldolgozásának kérdéseit is. A **Határon átnyúló munkacsoport** eddigi munkájáról az előterjesztés III. fejezetében adok számot. A **Szervezetfejlesztés munkacsoport** munkájának megkezdése a későbbiekben válik időszerűvé.

A koncepció javaslattevő fázisának – az előterjesztés 2. sz. melléklete szerinti – egyeztetési dokumentuma összeállításra került, melynek szaktárcák részére történő megküldéséről 2013. január 25-én gondoskodtam. Az elkészült munkaanyaghoz érkező vélemények, észrevételek megalapozott szakmai áttekintéséről, a munkaanyagba történő bedolgozásáról a területfejlesztési szakemberek a megyei főjegyző koordinálásával folyamatosan gondoskodnak. A társadalmasítási feladat eredményes és hatékony ellátása érdekében az egyeztetési dokumentum várhatóan a 2013. március-április hónapban szervezett fórumokon kerül megvitatásra.

III.

A fentiekben említett ülésre készült előterjesztés keretében beszámoltam a három szomszédos megyei önkormányzattal kezdeményezett kapcsolatfelvételünkről. A 2012. október 18-ai és 24-ei Borsod-Abaúj-Zemplén-, Heves-, és Nógrád megye közötti együttműködés és koordináció elősegítésének megvitatásán túl Pest Megye Önkormányzatával 2013. január 24-én a megyei elképzelések összehangolására került sor.

A Duna-Ipoly Határmenti Együttműködés Helyi Közössége Közhasznú Egyesület elnöke 2013. február 20-án Bánkon kezdeményezett egy egyeztetést a „Börzsöny hegység 2014-2020 komplex területfejlesztési stratégia” tervezetének kialakítása érdekében. A megbeszélésen önkormányzatunkat a megyei főjegyző, a Nógrádi Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója és a Hivatal munkatársai képviselték. Ezen dokumentum megyei területfejlesztési koncepcióval történő összehangolása folyamatban van.

A fentiekben túl Besztercebánya megyével is kezdeményeztük a kapcsolat felvételét abból a célból, hogy – a **Határon átnyúló munkacsoport** részvételével – a közös munkavégzés keretein belül lehessen meghatározni és egyidejűleg sorra venni azokat a tárgyköröket, melyek az elkövetkező időszakban közös gondolkodást és tervezést igényelhetnek. Az első egyeztetésre 2012. december 6-án került sor Salgótarjában, a Megyeházán a Besztercebányai Önkormányzati Kerület elnökével, Vladimir Mankaval. Ezen megbeszélés alkalmával megegyeztünk, hogy létrehozásra kerül egy közös 7-7 fős munkacsoport, amelynek az lesz a feladata, hogy egyeztessen, illetve kidolgozza azokat az elképzeléseket, illetve programokat, amelyek elősegítik a határmenti tervezés eredményes lefolytatását. Mindemellett előzetesen

megállapodtunk abban a kérdésben is, hogy létrehozunk egy Európai Területi Társulást, mely elősegítheti a két megye együttműködését, illetve gazdasági fellendülését is. A következő találkozásra 2013. február 14-én került sor, ahol az egymással való együttműködés megerősítéséről, a munkamódszerekről tárgyaltunk. A következő – már munkacsoportok között – tartandó egyeztetésre 2013. március 6-án kerül sor. Ennek eredményéről az előterjesztés kiegészítése keretében számolok be.

A határon átnyúló tervezési munka egy közös munkacsoport (Task Force) keretében történik - az összes érintett határmenti magyar és szlovák megye bevonásával - a HUSK Határon Átnyúló Program Közös Titkárságának a koordinációja mellett. Az üléseken megyénként 2-2 delegált szakértő és az érintett minisztériumok is (NGM, NFM, KIM) részt vesznek. Az első munkacsoport ülésre 2012. november 21-én került sor Pozsonyban. Itt elfogadásra került az ügyrend, majd a résztvevők közösen elemezték a 2007-2013 időszak tapasztalatait. Előadás hangzott el az Európai Területi Együttműködés 2014-2020 időszakának jogi kereteiről, mely után a delegáltak döntöttek az Operatív Program kidolgozásának várható üteméről, és az ülések gyakoriságáról. A HUSK Operatív Programot és a kapcsolódó előzetes monitoring, illetve minőségbiztosítási tevékenységet közbeszerzés útján kiválasztandó tanácsadók fogják végezni. A következő munkacsoport ülésre 2013. március 7-én kerül sor Győrben. Ennek feladata lesz, hogy az érdekelt térségek tervezett programjait, fejlesztési elképzeléseit ütköztetve kiválassza az EU 2020 stratégia 11 tematikus célkitűzéséből azt a négyet, amely a HUSK OP-ba bekerül. A tervezett beszercebányai találkozó kiváló megalapozása lehet annak, hogy a szomszédos térséggel egyeztetett véleményt képviseljünk. A március 7-ei fórumról szintén az előterjesztés kiegészítéseként adok számot.

Mindezek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést a határozati javaslat megtárgyalására és elfogadására.

Salgótarján, 2013. március 5.

Becsó Zsolt

HATÁROZATI JAVASLAT

Nógrád Megye Területfejlesztési Konceptiója készítéséről

1. A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Nógrád Megye Területfejlesztési Konceptiója készítéséről szóló előterjesztést jóváhagyólag tudomásul veszi.
2. A testület kinyilvánítja, hogy Nógrád Megye Területfejlesztési Konceptiója Javaslattevő fázisának eddig elkészült munkaanyagát társadalmi vitára, véglegesítésre megfelelőnek tartja. A közgyűlés utasítja elnökét és a főjegyzőt, hogy a – szakmailag megalapozott és a megye érdekeit (is) szolgáló – javaslatok, észrevételek dokumentumon történő átvezetéséről folyamatosan gondoskodjanak.

Határidő: értelemszerűen

Felelős: Becsó Zsolt, a közgyűlés elnöke
dr. Barta László, megyei főjegyző

3. A közgyűlés felhatalmazza elnökét és a megyei főjegyzőt, hogy a területfejlesztési koncepció végleges változatának társadalmazása érdekében a szükséges intézkedéseket tegyék meg.

Határidő: folyamatosan

Felelős: Becsó Zsolt, a közgyűlés elnöke
dr. Barta László, megyei főjegyző

Salgótarján, 2013. március 21.

Becsó Zsolt
a közgyűlés elnöke

dr. Barta László
megyei főjegyző

SZAKMAI MUNKACSOPORTOK NÓGRÁD MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI

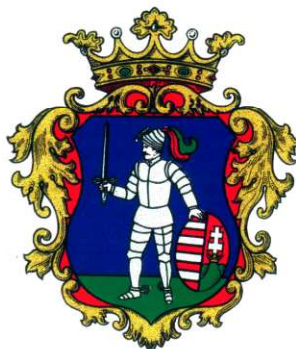
KONCEPCIÓJÁNAK TERVEZÉSÉHEZ

MUNKACSOPORT- NEVE	Foglalkoztatás, gazdaságfejlesztés	Humán-erőforrás fejlesztés	Fenntartható fejlesztés	Infrastruktúra	Szervezetfejlesztés és	Vidékfejlesztés	Határon-átnyúló
- KAPCSOLÓDÓ EU TEMATIKUS CÉLKITŰZÉSEK - * KAPCSOLÓDÓ EGYÉB CÉLKITŰZÉSEK	1.K+F, innováció 2.IKT technológiák fokozása 3. KKV-k versenyképességük fokozása 8.foglalkoztatás és munkavállalói mobilitás ösztönzése	9.a társadalmi befogadás előmozdítása, szegénység elleni küzdő 10. beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba	4.alacsony szén- dioxid kibocsátású gazdaságra való átterés 5.éghajlatváltozás- hoz való alkalmazkodás 6.környezetvédele m és az erőforrások hatékonyságának elősegítése	7.fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása	11.Intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása	- a helyi gazdaságok, az élelmiszerter- melés és feldolgozás előtérbe helyezése -.*	- Európai Területi Társulás létrehozása - a határon átnyúló tervezés irányának kidolgozása -.*
SZAKMAI VEZETŐ	Sándor Ildikó	Fiserné Kosik Mónika	Karaba Tamás	Szántó Zoltán	dr. Barta László	dr. Hajas Pál	dr. Juhász Kinga

NÓGRÁD MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

JAVASLATTEVŐ FÁZIS

MUNKAKÖZI EGYEZTETÉSI DOKUMENTUM

2013. január 15.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Jövőkép.....	3
2. Célrendszer.....	4
2.1. A célrendszer és a helyzetértékelés kapcsolata.....	4
2.2. Nógrád megye területfejlesztési koncepciójának tervezése	4
2.3. Átfogó célok, stratégiai célok, elvek és horizontális célok.....	5
3. Térhasználati elvek.....	11
4. A megye stratégiai térstruktúrája	12
5. A fejlesztés eszköz és intézményrendszere.....	13
5.1. Javasolt prioritások	13
5.2. Társadalmasítás és legitimáció	13
5.3. A koncepció üzenetei	15

1. Jövőkép

VERSENYKÉPES, VONZÓ NÓGRÁD

Nógrád Magyarország varázslatos világa, zöldellő erdeivel, dombjaival, hegyeivel, értékeit tisztelő, hagyományait ápoló, dolgozó lakóival. Ez a vidék – a jelentős ipari és agrárfejlődés, a gazdaság strukturális változásai közepette is – megőrizte barátságos arculatát, vonzó tájait, ahová évente százezernyi vendég – köztük mind több külföldi – érkezik, és érzi jól magát meghitt miliójében.

A megyét képletesen befogó – a helyi lakosság foglalkoztatását döntően biztosító – „nógrádi patkó” ipari övezetekkel tarkított keleti és nyugati szarai egy sajátos életérzést biztosító, meghitt „zöld életteret” fognak közre, ahol tiszta a levegő, bőséggel terem az egészséges élelmiszer, elegendő a tiszta és egészséges ivóvíz. A települések többségében jól hasznosul a helyben termelt „zöld” energia.

A megye nyugati részében, a 2.sz. és a 22. sz. utak mentén kiteljesednek a korszerű járműipari, elektronikai és egyéb beszállító vállalkozások. A térség keleti ívén a 21. számú gyorsforgalmi útra települő észak-déli új ipari övezet munkaintenzív feldolgozó üzemeket, északabbra megújuló fém-, üveg- és energetikai gyártórendszereket, betelepült szolgáltató egységeket foglal magában. A vállalkozások gyakorlatában a hatékony erőforrás-gazdálkodás és a környezetvédelem egyaránt nagy figyelmet kap. A gazdasági tevékenységekben növekvő a megújuló energiaforrások hasznosítására koncentráló, korszerű környezetipar részesedése.

Az ipari és szolgáltató munkahelyekkel bíró „patkó” által közrefogott területen újraéled és ismét honos az élelmiszernövények és gyümölcsök termelése, helyi feldolgozása és értékesítése. A vidék völgyeiben víztározók sokasága fogja meg a Cserhát és a Börzsöny korábban elfutó vizeit, gyarapítva ezzel az újra felismert értékkel az egész megyét. Hasonlóan tudatos intézkedések sora segíti a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást, kísérő jelenségei és kockázatai kezelését. Az energiatakarékos házakban lakó családok természetes gazdálkodással és környezetbarát életmóddal járulnak hozzá a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosításához

A foglalkoztatás bővülését segítő munkaerő mobilitás északon a szlovákiai Losoncig terjed, amelynek következtében egy gazdaságilag fejlődő határmenti térség alakul ki. A lakótér-munkahely kapcsolatot a megye nyugati szélén a közúti, míg a keleti részén a négysávos 21. sz. út és a villamosított vasútvonal teremti meg. A fővárosi gyorsvasúti kapcsolat primátusa mellett elsősorban a hivatásforgalmat szolgálja a Pásztó–Salgótarján–Fülek–Losonc helyi érdekű vasút. A megye kelet-nyugati kapcsolatait a megújult térségi elérési utak biztosítják, általuk megvalósul a helyi, megyei és tranzit célú fenntartható közlekedés is.

A céltudatos megyei területfejlesztés eredményeként esély nyílik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű népesség beilleszkedésének és integrációjának előmozdítására, kulturális felemelkedésére. A gazdaság és társadalom sokoldalú fejlesztésének és fenntartható fejlődésének lehetőségét a kulcsfontosságú infrastrukturális beruházások nyomán elsősorban az infokommunikációs technológiák széles körű, innovációt segítő alkalmazása biztosítja.

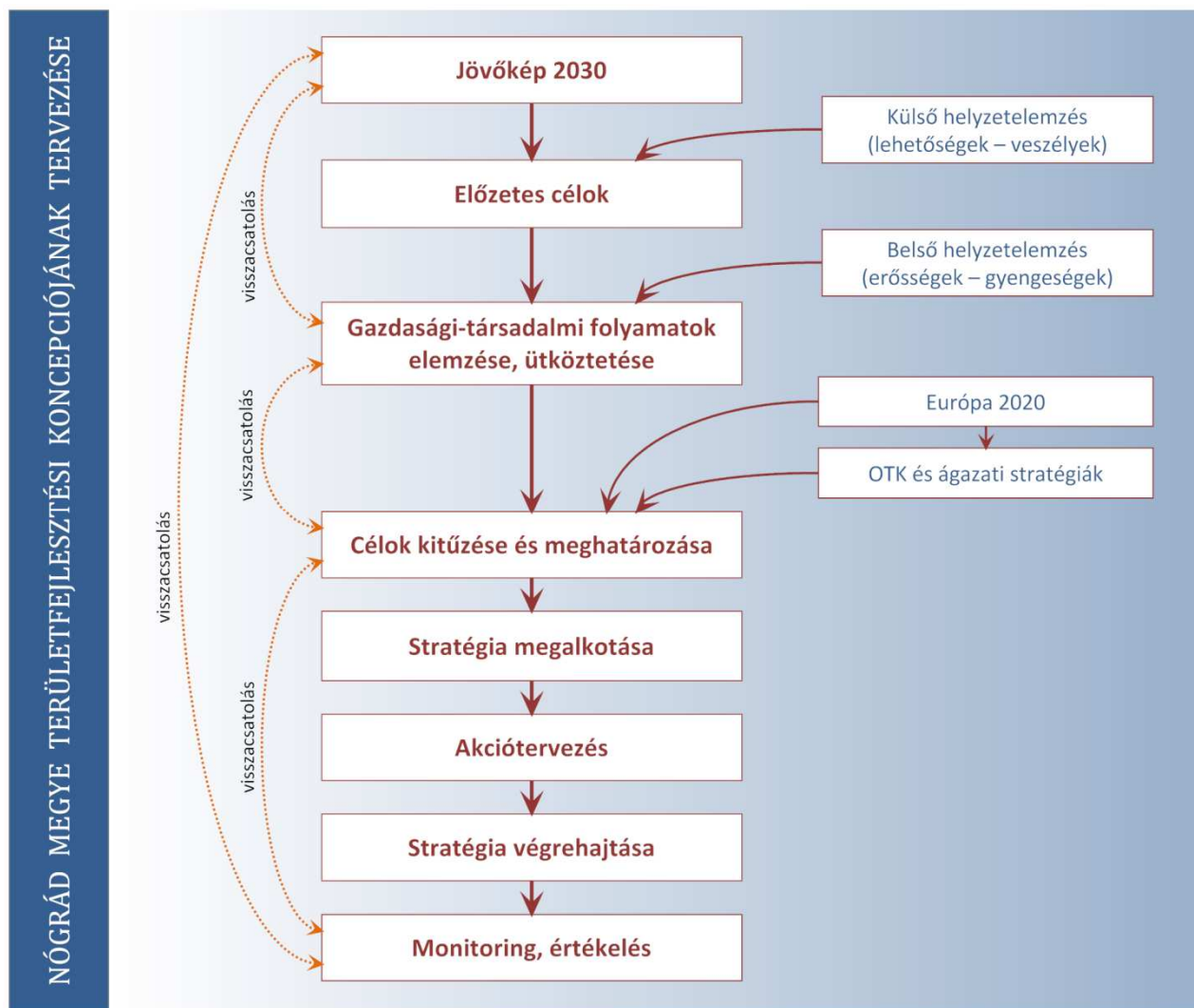
A nógrádi identitását őrző lakosság többsége felelősen gondolkodó ember. Rátermetett tagjai az önellátást és a térség gazdasági fejlődését is szem előtt tartva életképes kistermelő és szolgáltató vállalkozásokat indítanak és működtetnek. A természeti és épített környezet védelmében, a kulturális értékek őrzésében, a hagyományok ápolásában agilis civil szervezetek – az önkormányzatok és a vállalkozói szféra támogatását bírva – jeleskednek. A helyi társadalom tagjai mindinkább részt vesznek az életüket meghatározó döntési folyamatokban, programok kidolgozásában és megvalósításában.

2. Célrendszer

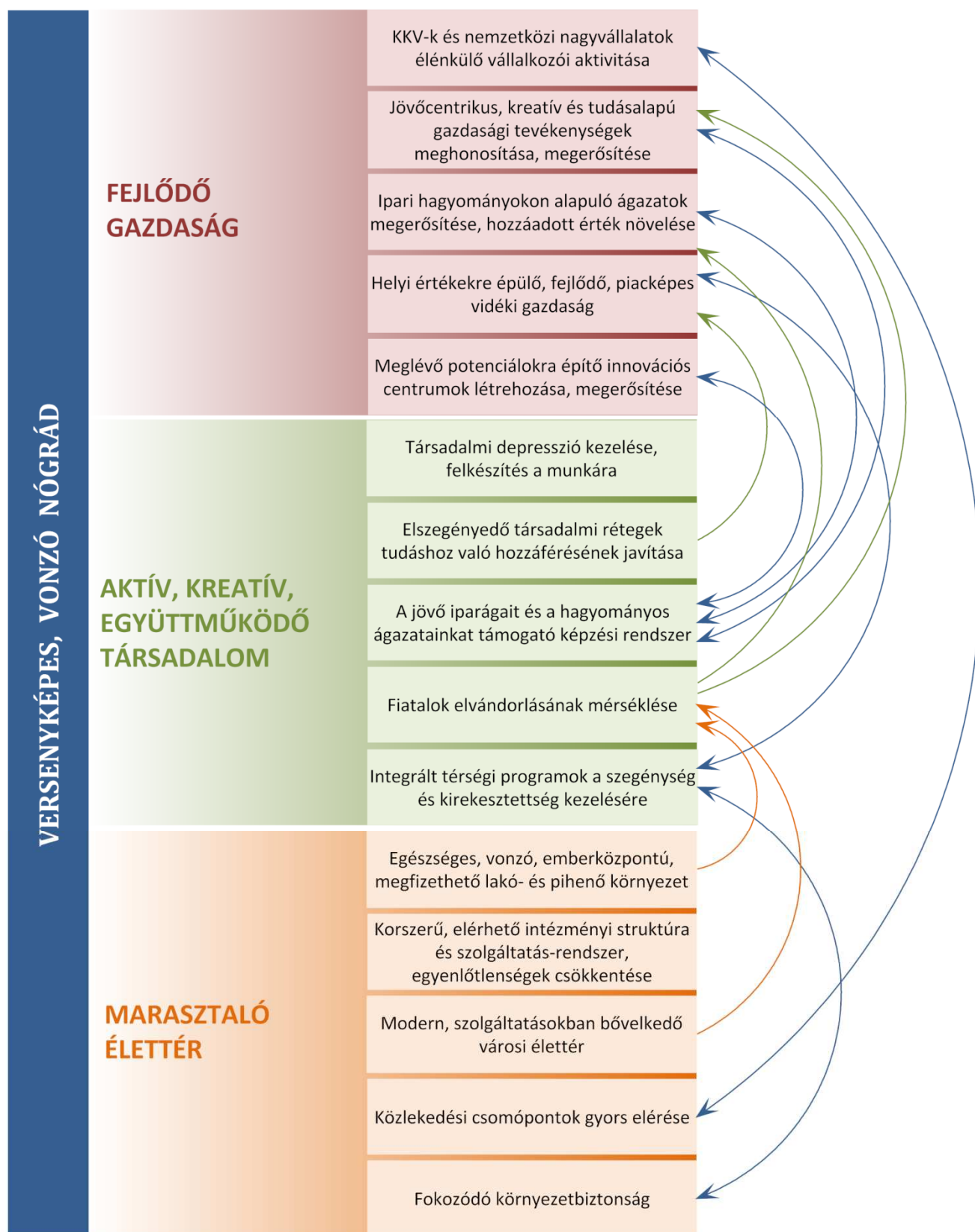
2.1. A célrendszer és a helyzetértékelés kapcsolata

A célrendszer és a helyzetértékelés kapcsolata a helyzetértékelésben látható.

2.2. Nógrád megye területfejlesztési koncepciójának tervezése

2.3. Átfogó célok, stratégiai célok, elvek és horizontális célok

JÖVŐKÉP	VERSENYKÉPES, VONZÓ NÓGRÁD					
ÁTFOGÓ CÉLOK	1. FEJLŐDŐ GAZDASÁG		2. AKTÍV, KREATÍV, EGYÜTTMŰKÖDŐ TÁRSADALOM		3. MARASZTALÓ ÉLETTÉR	
STRATÉGIAI CÉLOK/ PROGRAMOK/ AKCIÓK	CÉLOK	PROGRAMOK/ AKCIÓK	CÉLOK	PROGRAMOK/ AKCIÓK	CÉLOK	PROGRAMOK/ AKCIÓK
	KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok élénkülő vállalkozói aktivitása	„Vállalkozógyár” – komplex megyei vállalkozás-élénkítési, vállalkozásfejlesztési program a KKV-k fejlesztésére - új proaktív befektetés ösztönzési program	Társadalmi depresszió kezelése, felkészítés a munkára	- önfenntartást segítő helyi kezdeményezési programok (LEADER, CLLD) - szociális szövetkezetek, vállalkozások létrehozásának ösztönzése - a társadalom peremére szorultak integrációja átfogó térségi szintű programokkal	Egészséges, vonzó, emberközpontú lakó- és pihenő környezet	- nagysebességű informatikai hálózatok kiépítése - kiemelt műemlékek fenntartható hasznosításának elősegítése - turisztikai attrakciók környezetének vonzóvá tétele - komplex térségfejlesztési programokat támogató településfejlesztési akciók - szociális település-rehabilitáció - lakásállomány energiahatékonyságának növelése - öko-szemléletet erősítő kisprogramok
	Jövő centrikus, kreatív és tudásalapú gazdasági tevékenységek meghonosítása, megerősítése	- kreatív ipar fejlesztése - egészségipar fejlesztése - szolgáltató szektor komplex megerősítése, fejlesztése - energetika és környezetipar fejlesztése - beszállító ipar kapacitás-bővítése - IKT termék- és szolgáltatás-fejlesztés	Elszegényedő társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáféréseinek javítása	- bentlakásos intézmények fejlesztése az iskola előkészítéstől a középiskoláig („Esély Campus” Program) - új típusú, a munkahelyi integrálásra orientált felnőttképzési programok elindítása	Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatás-rendszer, egyenlőtlenségek csökkentése	- energhatékony és megújuló energia alkalmazásának támogatása az intézményekben - fenntartható nevelési, oktatási, szociális és egészségügyi intézményfejlesztés

Helyi értékekre épülő, fejlődő, piacképes vidéki gazdaság	• helyi Fejlesztési Stratégiák (LEADER, CLLD) • helyben termelt élelmiszerek feldolgozása és a közvetlen értékesítés kialakítása • a város és vidéke harmonikus egyensúlyának kialakítása a térségükben termelt egészséges élelmiszereken, a jó ivóvízen és a zöld energián alapuló nagyfokú önellátásért • a vidék értékeire, a helyi agráriumra épülő turizmus fejlesztése	A jövő iparágait és a hagyományos ágazatainkat támogató képzési rendszer	• kreativitás-fejlesztés az óvodától a főiskoláig • a megyei szakképzés igazítása a munkaerőpiaci igényekhez • emelt szintű műszaki, agrár és élelmiszer technikus képzés újraindítása	Modern, szolgáltatásokban bővelkedő városi élettér	• kisvárosi integrált településfejlesztési stratégiák megvalósítása: Pásztó, Bátönyterenye, Szécsény, Balassagyarmat, Rétság
Ipari hagyományokon alapuló ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése	• üvegipari rekonstrukciós program • hozzáadott érték növelése a fémiparban	Fiatalok elvándorlásának mérséklése	• komplex helyi programok a fiatalok megtartására	Közlekedési csomópontok gyors elérése	• Hatvan-Salgótarján vasútvonal pályarekonstrukciója, villamosítása (Intercity), Salgótarjánban, Bátönyterenyén és Pásztón a vasút bekapcsolása az integrált városi és funkcionális várostérségi közösségi közlekedési rendszerbe • helyi és térségi kerékpárutak fejlesztése • a 21. sz. főút négy-sávúsításának befejezése, közút- és mellékút-hálózat felújítása, bővítése

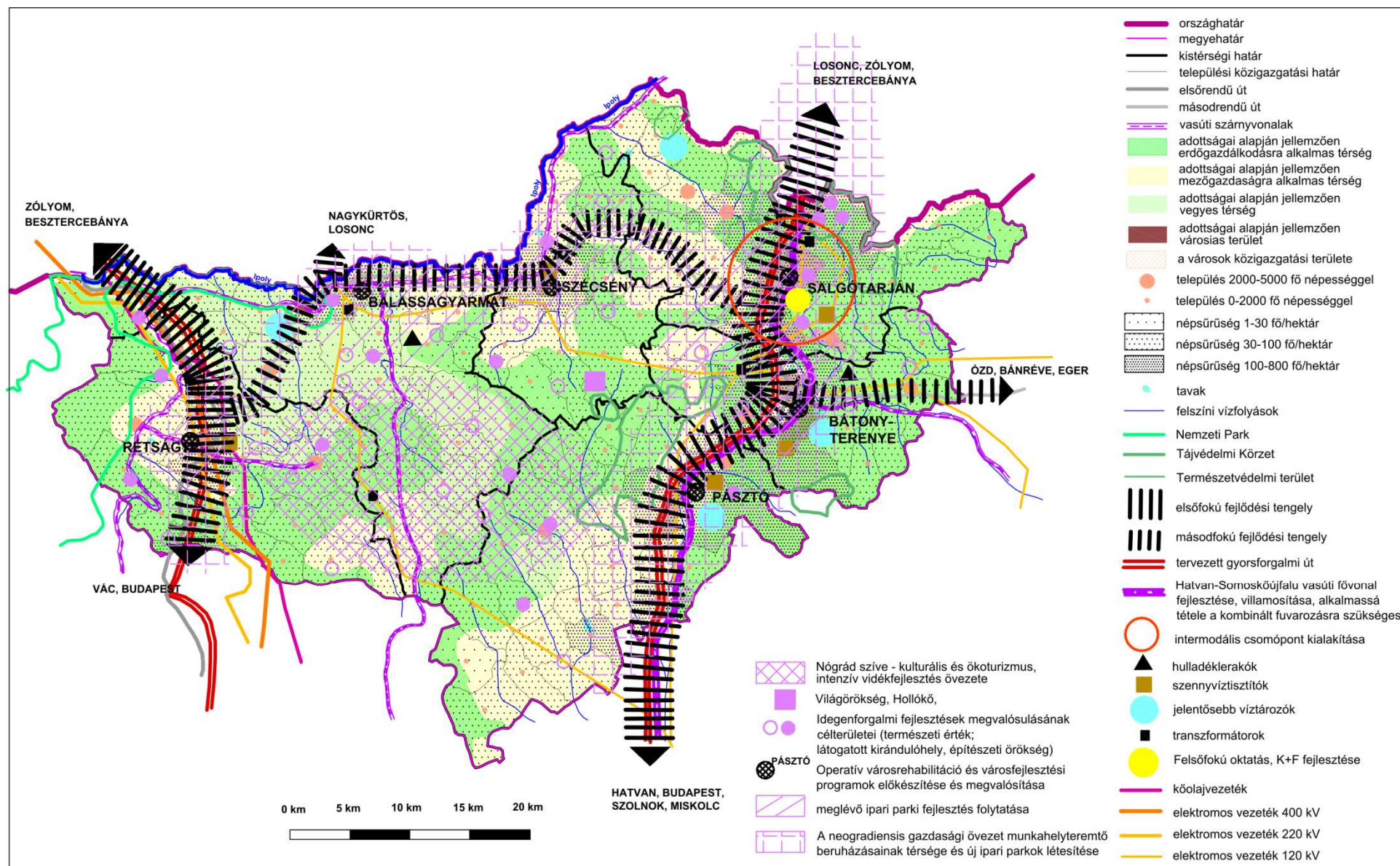
Meglévő potenciálokra építő innovációs centrumok létrehozása, megerősítése	• EGME Klaszter- Inter-indusztriális Tudás Központ (ITKA) • energetikai innovációs központ • járműipari innovációs központ • agrárinnovációs központ • innovatív technológián, termék- és szolgáltatásfejlesztésen alapuló egyedi kezdeményezések	Integrált térségi programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére	• térségi roma integrációs programok • modell értékű helyi kezdeményezések a rászorulóknak fizikai és életviteli rehabilitációjára a közösségfejlesztés eszközrendszerével • térségi jelentőségű beruházásokhoz kapcsolódó közmunka programok • átfogó szegénységkezelő programok elindítása	Fokozódó környezetbiztonság	• természeti kockázatok megelőzésének, az ellenálló-képesség fokozásának elősegítése • természeti és tájképi értékeink védelme • integrált vízgazdálkodási beruházások, tározók létesítése, fejlesztése az ivó- és öntözővíz szükséglet tartós kielégítésére és rekreációs hasznosítására
Kelet-Nógrád (Pásztó, Bátortereny, Salgótarján, Szécsény térsége) diverzifikált újraiparosítása és gazdaságának felzárkóztatása Nyugat-Nógráddal, a megye fejletlenebb keleti és dinamikus nyugati része közötti különbségek csökkentésével	• iparterület-fejlesztési program a zöldmezős beruházások előmozdítására területi fókusz: Salgótarján, Bátortereny, Pásztó és térségeik • barnamezős rehabilitációs program a barnamezős beruházások előmozdítására: területi fókusz: Salgótarján, Bátortereny, Szécsény és térségeik		• komplex térségi pszichoszociális alapú felkészítő és mentor program • preventív jellegű életmód programok az urbanizált térségben		• integrált területi beruházások (ITB) Salgótarján Megyei Jogú Város összehangolt fejlesztésére

Nyugat-Nógrád gazdaság- és iparfejlesztése (Rétság és Balassagyarmat térsége)	• iparterület-fejlesztési program a zöldmezős beruházások előmozdítására területi fókusz: Balassagyarmat, Szügy, Rétság és térségeik • barnamezős rehabilitációs program a barnamezős beruházások előmozdítására: területi fókusz: Balassagyarmat, Rétság és térségeik		• menedzsment és nyelvi kompetenciák fejlesztése		• a kisvárosi életminőség javítása szolgáltatás-bővítéssel
HORIZONTÁLIS CÉLOK	1. FOGLALKOZTATÁS ELŐMOZDÍTÁSA (8) 2. HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ NÉPESSÉG TÁRSADALMI, GAZDASÁGI FELEMELKEDÉSÉNEK ÉS BEILLESZKEDÉSÉNEK ELŐMOZDÍTÁSA (9) 3. AZ INFOKOMMUNIKÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK (IT) MINŐSÉGÉNEK, HASZNÁLATÁNAK, ÉS HOZZÁFÉRÉSÉNEK ELŐMOZDÍTÁSA (2) 4. EGÉSZSÉGES ÉLELMISZER, TISZTA IVÓVÍZ ÉS HELYI ENERGIAELLÁTÁS KÖRNYEZETKÍMÉLŐ BIZTOSÍTÁSA 5. A KLÍMAVÁLTOZÁSHOZ TÖRTÉNŐ ALKALMAZKODÁS, KOCKÁZATKEZELÉS (5) 6. A KÖRNYEZET VÉDELME, A HATÉKONY ERŐFORRÁS-FELHASZNÁLÁS ELŐSEGÍTÉSE (6) 7. A FENNTARTHATÓ KÖZLEKEDÉS TÁMOGATÁSA, SZŰK KERESZTMETSZETEK FELSZÁMOLÁSA KULCSFONTOSÁGÚ INFRASTRUKTURÁLIS HÁLÓZATOKBAN (7)				

3. Térhasználati elvek

- A területfejlesztést a közsféra szempontjából kedvező pénzügyi feltételekkel, pénzügyileg kiegyensúlyozottan, átláthatóan és fenntarthatóan kell végezni
- Területfejlesztés és területrendezés egymásra vannak utalva, összefüggő rendszert alkotnak, amelyben a területfejlesztés orientálja a területrendezést
- Okszerű és takarékos területhasználatot kell folytatni.
- Városi lakóterületek szétterülésének megakadályozása, a meglévő beépített és beépíthető területek felértékelése a fejlesztésekkel
- Mindenki számára biztonságos hozzáférés az infrastrukturális rendszerekhez
- Értéktörzés a fenntarthatóság szolgálatában
- A helyi erőforrások használata és a gazdaságfejlesztés támogatása
- A barnamezős fejlesztések prioritást élveznek azzal a folyamattal összhangban, amelyben az állam kialakítja azokat az eszközöket és mechanizmusokat, amelyek segítségével elérhető, hogy a barnamezős rehabilitáció a közsféra szempontjából kedvező pénzügyi feltételekkel, pénzügyileg kiegyensúlyozottan, átláthatóan és fenntarthatóan valósuljon meg (lásd üzenetek a városfejlesztési politikának)
- A magántulajdonban lévő barnamezős területek rehabilitációjához szükséges előfeltételeknek az állam részéről történő megteremtésére támaszkodva biztosítani kell a zöldmezős és a barna mezős fejlesztések egyensúlyát
- Az ipari fejlesztések megvalósítása során elsőbbséget élveznek azok a munkahelyteremtő beruházások, amelyek nagy népességszámú, környezetüknél nagyobb népsűrűségű területeken valósulnak meg és kiszolgálásuk közösségi közlekedési eszközökkel a tervezett fejlesztések révén megvalósítható
- A fejlesztések során megvalósuló új létesítmények akadálymentes megközelíthetőségét biztosítani kell
- A biomassa, mint megújuló energiaforrás használata csak a helyi gazdaságot segítő, kisléptékű autonóm energiagazdálkodási rendszerekben támogatható
- A fejlesztéseknek szolgálniuk kell a területtel rendelkező magántulajdon gondozása iránti felelősség tudatosítását
- A fejlesztéseknek szolgálniuk kell a szűkebb helyi környezet értékeinek megismerését és tudatosítását
- A munkahelyteremtő fejlesztések helykiválasztásában prioritásként meg kell jelennie, a minél rövidebb munkába járási időnek is
- A közlekedési fejlesztéseknek elő kell segíteniük a közösségi közlekedés fejlesztését egyre rövidülő utazási idővel, a helyi adottságoknak megfelelő megoldásokkal, Kelet-Nógrádban a Salgótarján–Bátonytereny–Pásztó vasútvonal teljes felújításával és helyi elővárosi gyorsvasúti rendszerként történő kialakításával

4. A megye stratégiai térstruktúrája

5. A fejlesztés eszköz és intézményrendszere

5.1. Javasolt prioritások

A javasolt prioritásokat az átfogó célok és a stratégiai célok összefüggő rendszere jelenti, ami a 2.3 pontban, a célrendszer táblázatában részletesen bemutatásra kerül mind ágazati, mind földrajzi és területi szempontból.

5.2. Társadalmasítás és legitimáció

A fejlesztési elképzelések feltárása 2011-ben kezdődött, amikor a NORDA Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési ügynökség Nonprofit Kft. megbízásából a Nógrádi Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. helyzetfeltárást és projektgyűjtést végzett a 2011-2013 időszakra vonatkozóan.

Rövid, aktualizált helyzetértékelés készült el Nógrád megyére, illetve a megyei anyagokból az Észak-magyarországi régióra, valamint Nógrád megyei kezdeményezésű fejlesztési koncepciók, javaslatok kerültek megfogalmazásra, beleértve az ágazati fejlesztési programokat is. Az ügynökség összeállította a Nógrád megyei projektek listáját az közzszférára és a gazdaságra egyaránt kiterjedően az alábbi szempontok szerint:

- tervezett, jelentős tőkebefektetési lehetőségek,
- nagy horderejű, még előkészíthető projektek (1 Mrd Ft feletti támogatási igénnyel)
- kisebb, részben vagy teljesen előkészített projektek (250 M Ft és 1 Mrd Ft közötti támogatás igénnyel),
- kisebb, még előkészíthető projektek (250 M Ft alatti támogatás igénnyel).

Az önkormányzatok, kistérségi társulások, civil szervezetek, vállalkozások megkérdezése adatlapos felméréssel történt.

A listára került projektek jelentős részéhez a mai napig sem nyílt meg pályázati lehetőség, ezért azok továbbvitele szükséges a 2014-2020 közötti fejlesztési időszakra, amennyiben a projektgazdák fejlesztési szándékukat fenntartják. A helyzetértékelő fejezetrész kiváló alapot képez a 2014-2020 időszakra készülő megyei fejlesztési koncepció helyzetelemző fejezetéhez.

A 2014-2020 időszak tervezési tevékenységéhez a partnerség építése 2012 áprilisában kezdődött meg. Április első hetében két tervezési workshop zajlott a gazdasági szereplők, illetve a városi önkormányzatok részvételével, melyen a résztvevők előadást hallottak a tervezési folyamatról, annak feladatairól, ütemezéséről, illetve megalkották Nógrád megye 2030-ra vonatkozó jövőképét, és javaslatot tettek a legfontosabb prioritásokra.

Nógrád Megye Önkormányzata 2012. június 7-én tárgyalta a területi tervezés aktuális és jövőbeli feladatait, és hatalmazta fel elnökét és a megyei főjegyzőt a területfejlesztési dokumentumok összeállításával összefüggő feladatok előkészítésére. A megyei területfejlesztés koncepció készítése ezzel hivatalosan is kezdetét vette. Ezt követően jelent meg tervezési felhívás a megyei önkormányzat honlapján.

A Partnerségi Terv elkészítése 2012. júliusában kezdődött. A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Hivatala, illetve a tervezési folyamat szakmai feladatait ellátó Nógrádi Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. munkatársai közösen meghatározták:

- a partnerségbe bevonni kívánt célcsoportokat
- az egyes partnerekkel folytatandó kommunikáció módját, eszközeit, ütemét
- a tervezés társadalmasításához kapcsolódó rendezvények formáját, menetrendjét

- az eredmények értékelésének és felhasználásának módját, állomásait.

A Partnerségi Terv végrehajtása három fázisban történik:

Előkészítő fázis: 2012. június 7 – október 15.

Elvégzett tevékenységek:

- tervezési felhívás összeállítása, megjelentetése a megyei önkormányzat honlapján (www.nograd.hu)
- tervezési műhelyek szervezése 6 városban és 10 mikrotérségben
- területfejlesztési szakmai műhelyek szervezése
- média megjelenések (helyi sajtó, helyi és regionális rádió)
- szakértői csoport felállítása a partnerek képviselőiből
- OTK véleményezésére a partnerek szakértőinek felkérése

Javaslattevő fázis: 2012. október 16 – 2013. január 30.

Tevékenységek:

- tervezési felhívásra beérkezett javaslatok értékelése, szintetizálása
- szakértői csoport tagjaival zárt szakmai egyeztetések
- szakmai szakértői munkacsoportok felállítása, jövőkép, célrendszer véleményeztetése
- média megjelenések
- elkészült munkaanyag írásbeli véleményeztetése az NTH-val
- területfejlesztési konferencia szervezése a partnerek meghívásával

Programozási fázis: 2013. február 1 (?) – június 30.

Tevékenységek:

- koncepció munka változatának zárt társadalmi egyeztetése a partnerekkel
- koncepció munka változatának nyílt társadalmi egyeztetése rendezvényeken, médián és interneten keresztül
- koncepció elfogadása, közzététele a honlapon
- térségi programozási workshopok (helyi közösségvezérelt programokhoz kapcsolódóan) a helyi érintett szereplőkkel
- területi és ágazati személyes egyeztetések, konzultációk a programozáshoz
- program zárt társadalmi egyeztetése a partnerekkel, érintettekkel
- program elfogadása, közzététele a honlapon
- zárókonferencia a partnerek részvételével

5.3. A koncepció üzenetei

5.3.1. Nógrád megye területfejlesztési koncepciójának fő üzenetei egyes címzetti csoportok szerint

Az NMTFK fő üzenete a Kormánynak:

Ha Nógrád megye végképp perifériára került a nemzeti fejlesztéspolitikában, hasonló sorsú észak-magyarországi, illetve dél-szlovákiai határmenti térségeivel együtt létrehozzák Közép-Európa „szegénynegyedét”. Mivel az elszegényedés folyamata vonzerőként jelentkezik a tágabb térség halmozottan hátrányos csoportjai számára, előfordulhat, hogy a Balassagyarmati Kistérség keleti határában húzódó, Kelet-és Nyugat-Magyarországot kettéválasztó gazdasági-társadalmi törésvonal nyugat felé mozdul, és még közelebb kerül Budapesthez.

A Nógrád Megyei Területfejlesztési Koncepció a területfejlesztés eszközeivel, térszerkezeti megoldásaival igyekszik aktív segítséget nyújtó keretrendszert megteremteni ezen problémakör kezelésére. Megoldást nem az állapotokat konzerváló segélyező típusú gondolkozás, hanem a stratégiai szemléletű, a még meglévő adottságokra és versenyképes tudással rendelkező munkaerő megtartására építkező szemlélet hozhat.

Az NMTFK üzenetei a gazdaságpolitikának:

Nógrád megye szeretne kitörni abból a paradox helyzetből, hogy Közép-Európa egyik legdinamikusabban fejlődő térségének közvetlen szomszédságában a megyék közül a leggyengébb gazdasági mutatókat produkálja. Ennek érdekében területi, illetve ágazatspecifikus iparfejlesztési programokat dolgozunk ki. Megvalósítani tervezzük azt a modellt értékű, integrált vállalkozásfejlesztési programot, amely TÁMOP kiemelt projektként nem kaphatott támogatást. Élni kívánunk a térségi gazdaságfejlesztési preferenciák lehetőségével egy szabad vállalkozási övezet létrehozásán keresztül Salgótarján-Bátonyterenye-Pásztó vonatkozásában. Ez a kiemelt gazdasági zóna Szlovákia területén Losonc és Fülek térségében folytatódhat egy határon átnyúló gazdasági tengely kialakításával, ami nemzetstratégiai szempontból is fontos.

Az NMTFK üzenetei a közlekedéspolitikának:

Egy magyarországi, felzárkóztatásra szoruló térségben lévő megyeszékhely vonatkozásában méltánytalan, hogy rácsatlakozása a fő közlekedési korridorokra botrányos mind időigényét, mind minőségét tekintve. Elengedhetetlen, hogy legkésőbb 2016-ig befejeződjön a 21. sz. főút teljes négysávúsítása. A megyeszékhely és térsége, valamint Kelet-Nógrád gazdaságfejlesztése és a foglalkoztatás növelése érdekében döntő fontosságú a több mint 130 éves állapotokat tükröző Hatvan–Salgótarján vasútvonal teljes rekonstrukciója, de igényeink szerint villamosítása sem maradhat el 2014-2020 között. A Pásztó–Salgótarján közötti szakaszt a Salgótarján–Bátonyterenye–Pásztó vállalkozási övezet integrált közösségi közlekedési rendszerének gerincéként kell kialakítani, kapcsolódva a tervezett salgótarjáni intermodális központhoz. Lehetővé kell tenni a nógrádi polgárok számára, hogy Budapest érintése nélkül el tudjanak jutni Kelet-Magyarországra – Debrecenbe, Nyíregyházára – Intercityvel. Nyugat-Nógrád tökevonzó képességének fokozásában a 2. sz. főút fejlesztése, négysávúsítása kulcsfontosságú, ami a 22-es főút szükséges fejlesztésével együtt Balassagyarmat, és rajta keresztül a szlovákiai Nagykürtös térsége elérhetőségét is javítaná. Az elengedhetetlen közlekedésfejlesztési beruházások megvalósítása elérési időben jelentős mértékben közelebb hozná Losonc és Fülek, valamint Nagykürtös térségét is Budapest régiójához, ezáltal költséghatékonyan szolgálná a nemzetstratégiai célok teljesülését is, elősegítve a határon túli területek gazdasági és társadalmi integrálódását egy Budapesthez, mint nemzetközi központhoz kapcsolódó, dinamikusan fejlődő határon átnyúló gazdasági térségbe.

Az NMTFK üzenetei az energiapolitikának:

Kelet-Nógrád hatalmas méretű barnaszénkészlettel rendelkezik. A szénbányászat korszerű technológiákkal történő újraindítása kulcsszerepet tölthet be a helyi foglalkoztatási problémák megoldásában. Fontos lenne látni, hogy az energiapolitika hosszú távon tervezi-e a szénkészlet hasznosítását¹, amivel csökkenthető lenne Magyarország energiafüggősége. Egy pozitív jövőkép 2014-2020 között innovatív hasznosítást, illetve képzési programot magában foglaló felkészülési folyamatot indíthat el.

Az NMTFK üzenetei az oktatáspolitikának:

Nógrád megye ma sokba kerül az államnak. A gazdasági potenciál növelése érdekében elengedhetetlen az értelmiség „újragyártása”, majd megőrzése. A gazdasággal szervesen együttműködő felsőoktatás nélkül Nógrád megyének nincs esélye a felemelkedésre, az önfenntartásra. Ennek modell-értékű programja helyet kap a koncepcióban.

Az NMTFK üzenetei a vidékpolitikának:

Koncepciónk ösztönzi a Nógrádban rendelkezésre álló termőterületek újra művelésbe vonását, melyek elsősorban szántóföldi olajnövények, ún. alternatív növények (pl. fűszernövények, gyógynövények), és gyümölcs termelésére alkalmasak. Mindezek elsődleges feldolgozása a helyi gazdaság fellendítésében elengedhetetlen, és egyúttal ideális foglalkoztató tevékenységet jelent a gazdák és a szociális szövetkezetek számára. Emellett ösztönözzük az ökológiai termelés kiteljesedését. A megye erdőgazdasága is újjászervezést igényel, különös tekintettel a magánerdők értéktérítő funkciójának megerősítésére. Ezek jelentős része távol lakó magánemberek tulajdonában van, akiknek az erdőgazdálkodás fejlesztésébe való bevonásához meg kell találni a megfelelő ösztönző eszközöket.

A LEADER és a helyi közösségvezérelt kezdeményezések újjászervezhetik az esetenként indokolatlanul nagy akciócsoportokat és helyi közösségi kapcsolatokat. Ebben a kisvárosoknak a korábbiaknál aktívabb szerepet szánunk.

Az NMTFK üzenetei a városfejlesztési politikának:

Állami segítséggel ki kell alakítani azokat az eszközöket és mechanizmusokat, amelyek használatával a közsféra be tud avatkozni a barnamezős területek közérdeknek megfelelő gazdaságfejlesztési és városfejlesztési hasznosítása, újraiparosítása vagy funkcióváltása érdekében. Ennek segítségével elérhető, hogy a barnamezős rehabilitáció pénzügyileg kiegyensúlyozottan, átláthatóan és fenntarthatóan valósuljon meg az értékes városi területeket elfoglaló alulhasznosított vagy egyenesen pusztuló ipari területeken. Ezek mindegyike 100%-ban magántulajdonban van, aminek következtében a jelenlegi jogi, szabályozási és finanszírozási körülmények között (beleértve az EU 2014 utáni finanszírozási szabályait is) a közsféra teljesen eszköztelen a barnamezős város rehabilitációs akciók sikeres megvalósítására.

Az NMTFK üzenetei a megye települési önkormányzatainak:

Eljött az az idő, amikor – nem társulási kényszerszerűen, hanem tudatos tervezési, fejlesztés folyamat mentén – minden településnek túl kell néznie és látnia a saját határait. A környező településekkel, kisvárossal közösen kell feltárni, hogy az adott térségben miben rejlenek a fejlődési potenciálok. A helyi közösség-vezérelt kezdeményezések (LEADER és CLLD) adta lehetőségek újraszervezhetik a helyi közösségi

---

¹ Figyelembe véve, hogy atomerőművei leállítása után Németország is igen jelentős mértékben kíván támaszkodni a széntüzelésű erőművekre, és a biomassza nagyléptékű energiatermelési hasznosítását az országos koncepció elvei sem támogatják.

kapcsolatokat, melybe a kisvárosok is bevonhatók. A legfőbb cél helyi szinten is a gazdaság fejlesztése kell legyen!

Az NMTFK üzenetei a megyei civileknek:

Legyenek proaktív kezdeményezők a térségi/helyi közösségvezérelt fejlesztéseknek! Munkálkodjanak azon – természeti, épített és kulturális – értékek megőrzésén, amelyek Nógrád megye egyedi arcát adják, és amelyek fenntartható hasznosításával a helyi lakosság boldogulása biztosítható. Ösztönözzék és segítsék a helyben termelt értékek, élelmiszerek helyi felhasználását. Népszerűsítsék és tanítsák az önkéntességet, az önellátást, melynek fokozódó szerepe lehet a szegregálódott, elszegényedett társadalmi csoportok segítésében. Részvételükkel, közösségsszervező erejükkel legyenek aktív formálói Nógrád megye fejlesztési folyamatainak!

Az NMTFK üzenetei a megyei kis- és középvállalkozásoknak:

Nógrád megye fejlesztési koncepciója tág teret biztosít a vállalati innováció, a technológia- és termékfejlesztés számára. Támogatja ezáltal a hozzáadott érték növelését, az új, versenyképes termékek, szolgáltatások megjelenését, melyhez tudásbázist, kapcsolatrendszert, és segítő szolgáltatásokat biztosít. Nógrád megye kiváló környezet azon kreatív vállalkozások számára, melyek emberléptékű, tiszta környezetre, üzleti bizalomra és jó minőségű szolgáltatásokra vágnak.